

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VADOVYBĖS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1183
2, 17, 18, 36, 38, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 61, 70 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO
PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 52¹ STRAIPSNIU IR 46 STRAIPSNIO
PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO

IR

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VADOVYBĖS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1183 2, 17, 18, 36, 38, 43,
44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 61, 70 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, ĮSTATYMO
PAPILDYMO 52¹ STRAIPSNIU IR 46 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU
GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI“
PROJEKTO

(TAP Nr. 23-1331, TAIS Nr. 23-13100(2)); TAP Nr. 23-1332, TAIS Nr. 23-13101(2))

2023-10-02

Nr.
Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 (toliau – VAI) 2, 17, 18, 36, 38, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 61, 70 straipsnių ir priedo pakeitimo, įstatymo papildymo 52¹ straipsniu ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 17, 18, 36, 38, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 61, 70 straipsnių ir priedo pakeitimo, įstatymo papildymo 52¹ straipsniu ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projekto (toliau – Nutarimo projektas) atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame pastabas ir pasiūlymus dėl Įstatymo projekto:

1. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiama VAI 2 straipsnio 15 dalyje nustatyta **Tarnybos pakopos** sąvoka, kuri VAI apibrėžta kaip <...pareigūno kvalifikacijos pakopa <...>, o Įstatymo projekte apibrėžiama kaip <pareigūno pareiginės algos koeficientas ...>. Toks sąvokos pakeitimas sistemiškai nedera su VAI 35 straipsniu, kuriame nustatytos šešios tarnybos pakopos. Todėl, siekiant teisinio aiškumo ir teisės akto sistemiškumo, siūlome tikslinti Tarnybos pakopos sąvoką, sistemiškai įvertinus jos ryšį su kitomis keičiamo teisės akto nuostatomis.
2. Įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamoje VAI 17 straipsnio 2 dalyje, be kita ko, nustatoma, kad Vadovybės apsaugos tarnybos direktorius nustato Vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnų pareigybių sąrašą. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys, kad pareigūnų pareigybių sąrašas nustatytas VAI 33 straipsnyje, todėl netikslinga pareigūnų

- pareigybių nustatinėti žemesnės galios teisės akte. Siūlome šiuo aspektu patikslinti VAI 17 straipsnio 2 dalį.
3. Įstatymo projekto 4 straipsniu VAI 36 straipsnis papildomas 9 dalimi, kurioje nustatoma, kad pareigūno tarnybinio rango įtaką pareigūno pareiginei algai nustatoma pareigūnų darbo apmokėjimo sistemoje, o Įstatymo projekto 9 straipsniu pripažįstamas netekusiu galios VAI 46 straipsnis, kuriame nustatytas priedas už tarnybos rangą. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys į Konstitucinio Teismo doktriną (*inter alia* 2016 m. spalio 27 d. nutarimas Nr. KT29-N15/2016), kurioje, be kita ko, konstatuota, kad darbo apmokėjimo kriterijai ir jų įtaka darbo užmokesčiui nustatomi įstatyme. Todėl siūlome įsivertinti galimybę tarnybos rango įtaką pareiginei algai nustatyti įstatyme.
 4. Įstatymo projekto 8 straipsniu keičiamo VAI 45 straipsnio kontekste pažymėtina, kad VAI 45 straipsnyje nustatoma vienos iš pareigūnų darbo užmokesčio sudedamosios dalies – pareiginės algos, o ne jos koeficiento (kaip nurodoma Įstatymo projekte), nustatymo ir apskaičiavimo taisyklės. Konstitucinis Teismas ne kartą yra pažymėjęs, kad vienas esminių Konstitucijoje įtvirtinto teisinės valstybės principo elementų yra teisinis tikrumas ir teisinis aiškumas; šis imperatyvas suponuoja tam tikrus privalomus reikalavimus teisiniui reguliavimui: jis privalo būti aiškus ir darnus, teisės normos turi būti formuluojamos tiksliai, jose negali būti dviprasmybių (2004 m. sausio 26 d., 2009 m. birželio 22 d., 2023 m. vasario 9 d. nutarimai). Šiuo atveju keičiamoje VAI 45 straipsnio 1 dalyje dėstomos tiek nuostatos, susijusios su pareiginės algos nustatymu, tiek ir nuostatos, susijusios su pareigūnų darbo apmokėjimo sistema, dėl to ši teisės norma yra pakankamai paini ir dėl to neaiški. Todėl, siekiant teisinio aiškumo ir teisės akto nuoseklumo bei sistemiškumo, siūlome VAI 45 straipsnio 1 dalyje reglamentuoti tik pareiginės algos nustatymo taisyklę ir jos nustatymo kriterijus, o nuostatas, susijusias su darbo apmokėjimo sistema, nustatyti VAI 44 straipsnyje, kuriame nustatomos darbo užmokesčio sudedamosios dalys.
 5. Įstatymo projekto 12 straipsnio, kuriuo keičiamas VDI 49 straipsnis, kontekste pažymėtina, kad iš siūlomos teisės normos neaišku, kokiais kriterijais remiantis nustatoma darbo krūvį viršijanti veikla ir tarnybinės veiklos specifika. Dėl to, siekiant teisinio aiškumo, siūlome atskleisti įstatyme Įstatymo projekto 12 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose nustatytų priemonių turinį. Taip pat pastebėtina, kad keičiamoje VDI 49 straipsnio 5 dalyje yra techninė klaida (po skliausteliuose nurodytų žodžių „<...(iš tarnybos)...>“ trūksta uždarojo skliausto), kurią siūlome ištaisyti.

6. Įstatymo projekto 14 straipsniu VDI papildomas 52¹ straipsniu, kuriame nustatomas pareigūnų medicininės reabilitacijos, sveikatos grąžinamojo ir antirecidyvinio gydymo, prevencinės medicininės ir psichologinės reabilitacijos išlaidų apmokėjimas iš valstybės biudžeto *Vidaus reikalų ministerijai ir (ar) Vadovybės apsaugos tarnybai skirtų lėšų*. Iš siūlomos VDI 52¹ straipsnio 1 dalies 2 punkto formuluotės neaišku, kokių atveju bus apmokamos nurodytos išlaidos kitose asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigose. Iš aiškinamojo rašto turinio galima daryti išvadą, kad tokios išlaidos apmokamos tik tuo atveju, kai nėra pakankamų pajėgumų suteikti visas reikalingas reabilitacijos paslaugas įstaigose, kurių savininko teisės ir pareigos įgyvendina Vidaus reikalų ministerija, tačiau tokia sąlyga yra tik nuspėjamo pobūdžio, nes neatsipinti Įstatymo projekte. Taip pat neaišku, koks bus šioje teisės normoje nustatomų išlaidų atlyginimo mechanizmas, t.y., ar gydymo ir reabilitacijos išlaidos iš valstybės biudžeto lėšų skirtų Vidaus reikalų ministerijai ir Vadovybės apsaugos tarnybai bus apmokamos solidariai ar subsidiariai. Todėl, siekiant teisinio aiškumo, siūlome patikslinti šią teisės normą ir priklausomai nuo to, koks bus išlaidų atlyginimo mechanizmas, papildomai įvertinti, ar išlaidų apmokėjimo tvarką neturėtų nustatyti vidaus reikalų ministras, ją suderinęs su Vadovybės apsaugos tarnybos direktoriumi.
7. Įstatymo projekto 19 straipsnio 3 dalyje nustatoma, kad įsigaliojus šiam įstatymui, <...> pareigūnams nustatyta pareiginė alga, <...>, negali būti mažinama tol, kol jie eina tas pačias pareigas, išskyrus Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo 37 straipsnio 8 dalies 2 ir 3 punktuose bei 39 straipsnio 4 dalies 4 ir 7 punktuose nurodytus atvejus. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte minėta išimtis teisiniais argumentais nepagrįsta, todėl neaišku, kokiais kriterijais remiantis iš VAĮ 39 straipsnio 4 dalyje nustatytų 8 perkėlimo į žemesnes pareigas atvejų, Įstatymo projekte nurodomi tik du, kuriais gali būti mažinama pareiginė alga. Todėl siūlome šiuo aspektu papildyti aiškinamąjį raštą. Taip pat, siekiant išvengti nuostatų interpretavimo bei skirtingo taikymo praktikoje, siūlome papildomai įvertinti Įstatymo projekto 19 straipsnio 3 dalies suderinamumą su VAĮ 36 straipsnio 6 dalyje nustatytu reguliavimu ir jame nustatyta pareiginės algos nustatymo taisykle.
8. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo projekte Vadovybės apsaugos direktoriaus pareigos su žodžiais „Lietuvos Respublikos“ nurodomas tik Įstatymo projekto 19 straipsnio 2 dalyje, kituose Įstatymo projekto straipsniuose žodžiai „Lietuvos Respublikos“ nenaudojami, todėl siūlome šią pastabą įvertinti Teisės aktų projektų rengimo

rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 (Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2021 m. lapkričio 18 d. d. įsakymo Nr. 1R-388 redakcija), 112 punkto kontekste.

9. VDĮ yra minimas Lietuvos statistikos departamentas (59 straipsnio 4 dalis) ir Kalėjų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (47 straipsnio 1 dalis). Pažymėtina, kad šių įstaigų pavadinimai pasikeitę, atitinkamai į Valstybės duomenų agentūrą ir Lietuvos kalėjų tarnybą, todėl siūlome atitinkamai patikslinti ir VDĮ.

Nutarimo projektui pastabų ir pasiūlymų neturime.

Teisės grupės patarėja

Lilija Žvirblytė

Lilija Žvirblytė, tel. +37052098765; +37069842314, el. p. lilija.zvirblyte@lr.lt